

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Боряна Цветанова Богданова** – доцент в СУ „Св. Климент Охридски“

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. във висшето училище или научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма *Финанси и счетоводство*

Автор: *Георги Петров Калоферов*

Тема: *Фактори за успех на стартиращите предприятия*

Научен ръководител: *проф. д-р Станимир Иванов Кабаиванов – ПУ „Паисий Хилендарски“*

(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – висше училище или научна организация)

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД-21-669 от 24.03.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Фактори за успех на стартиращите предприятия“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси и счетоводство“. Автор на дисертационния труд е ас. Георги Петров Калоферов – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Финанси и счетоводство“ с научен ръководител проф. д-р Станимир Кабаиванов от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от ас. Калоферов комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;

- становище от научния ръководител за готовността за защита на дисертационния труд на ас. Калоферов;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на националните минимални изисквания за придобиване на докторска степен;
- служебна бележка, удостоверяваща участието в ас. Калоферов в научноизследователски проекти.

Докторантът е приложил 3 броя публикации.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Кандидатът заема длъжността асистент в ПУ „Паисий Хилендарски“ от 2022 г. до момента, като от 2014 до 2022 г. е хоноруван асистент към същия университет. Успоредно с това има практически опит в областта на консултантските ИТ услуги. Придобил е бакалавърската си степен в ПУ „Паисий Хилендарски“ и има две магистърски степени, едната от които е придобита в чужбина.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният труд е посветен на тема, която придобива все по-голяма важност както от научна гледна точка, така и от перспективата на инвестиционните финанси. В предложеното въведение на дисертационния труд кандидатът предлага уместна мотивация на избора на изследвана тематика; дефинира цел и подцели, които биха могли да се прецизират допълнително в контекста на приносите, документирани в приложените към дисертационния труд публикации.

4. Познаване на проблема

Първа глава на дисертационния труд предлага изчерпателно изложение в обем от 61 страници, в рамките на които са въведени работните понятия, представени са класическите методи за оценка на стартиращи компании и е предложен литературен преглед и анализ на публикации в изследваната от кандидата предметна област. Считаю, че е налице достатъчно задълбочено познаване на изследваната проблематика.

5. Методика на изследването

Методиката на изследване е базирана на методи от областта на машинното самообучение за решаване на класификационни задачи. Глава втора на дисертационния труд, която е с обем от 40 страници, детайлно представя аналитичната рамка и отделните нейни компоненти, в които адресират по-важните моменти в класическата CRISP-DM методология. Добре дефинирана е целевата характеристика, както и създаването на синтетични характеристики въз основа на необработения масив от данни. Използвано е многообразие от техники за изграждане на алтернативни прогнозни модели, чиято точност след това е сравнена по утвърдени метрики.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд има класическа структура от въведение, три глави, библиографска справка и приложения. В предходните точки на настоящата рецензия са представени основните характеристики и оценка на въведението, глава първа и глава втора. В глава трета, която е с обем от 41 страници са представени детайлно получените емпирични резултати от приложението на разписаната в глава две методика. В нея е включено и заключението, което традиционно се изнася в отделна секция.

Ясно и конкретно са представени резултатите от приложената аналитична рамка, като е следван стил на изложение, съответстващ на стандартния такъв при представяне на резултати от приложение на алгоритми за машинно самообучение при класификационни задачи. Кандидатът предлага детайлна интерпретация на получените резултати и демонстрира как те могат да се приложат за конкретен случай, а именно за финтех компанията еднорог PayPal.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд разглежда актуален проблем със значимост за инвеститори и предприемачи през призмата на съвременните тенденции в областта на машинното самообучение и извличането на скрити знания от големи масиви от данни. Считам това за съществен принос на предложената за рецензиране докторска теза, което я прави дисертабилна. Този принос, който в рамките на списъка с приноси е разбит на няколко по-малки и по-конкретни такива, е документиран и в рамките 2 публикации в SCOPUS, едната от които е самостоятелна. Това по същество се явява достатъчна верификация на значимостта на приносните елементи, които са изведени от проведеното изследване.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Налице са три статии, две от които са публикувани в издание, индексирано в SCOPUS – едната от тях е самостоятелна, другата е в съавторство с научния ръководител. Третата статия е самостоятелна и е публикувана в реферирано издание. Броят точки, носещи тези публикации, надвишава минималният изискуем такъв.

9. Лично участие на докторанта(ката)

От приложените публикации, които са гръбнакът на дисертационния труд, е видно, че в съществената си част научните изследвания са проведени самостоятелно от докторанта под ръководството на неговия научен ръководител. Без съмнение, приложената декларация за авторство доказва това и формално.

10. Автореферат

Авторефератът отразява съществените моменти от дисертационния труд. Би могъл да се потърси по-добър баланс на съдържанието от глава 1, което е отразено в автореферата.

11. Критични забележки и препоръки

Към всеки дисертационен труд биха могли да се отравят критични бележки и настоящият не е изключение. Последните ще бъдат споделени с кандидата в личен порядък, но е важно да се отбележи, че те не омаловажават приносите и достойнствата на проведените научни изследвания.

12. Лични впечатления

Не познавам кандидата и нямам лични впечатления от него.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Основната ми препоръка е класическата такава, а именно да се реализират една или повече публикации, в рамките на които да се представят непубликувани до момента резултати от проведеното емпирично изследване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Георги Петров Калоферов, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма Финанси и счетоводство.

17.05.2023 г.

Рецензент:

(подпис)

доц. д-р Боряна Богданова

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)

